

სადაზღვევო საქმიანობის სახელმწიფო ზედამხედველობის თანამედროვე გამოწვევები

მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვანაირად განიხილება საკითხი სადაზღვევო საქმიანობაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის სისტემის შესახებ. ძირითადად ამ სისტემებს შორის განსხვავება გულისხმობს მათი ფუნქციების სხვადასხვაგვარობას. არსებობს სისტემები, სადაც ზედამხედველობის სამსახურის მიერ ხორციელდება მხოლოდ სადაზღვევო კომპანიების ინსპექტირება, ხოლო მათი საქმიანობის მარეგულირებელ წესებს შეიმუშავებს ხელისუფლება. ასევე შესაძლებელია სახელმწიფო ორგანოს მხრიდან ეს ფუნქცია განსაზღვრული იყოს მის მიერ მხოლოდ სადაზღვევო ორგანიზაციების საქმიანობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის საჯაროობის უზრუნველყოფასთან ერთად. არსებობს ისეთი სისტემებიც, სადაც ზედამხედველობის სამსახურის ფუნქციები უფრო ფართოა და გარდა ზემოაღნიშნულისა იგი სადაზღვევო კომპანიის გაკონტროლების შემთხვევაშიც მაქსიმალურად უზრუნველყოფს მომხმარებლის ინტერესების დაცვას.

არსებობს სადაზღვევო ორგანიზაციების საქმიანობის მარეგულირებელი სახელმწიფო ორგანოების დაფინანსების სხვადასხვა სისტემა, რომლებიც განსხვავდება დაფინანსების წყაროს მიხედვით:

1. დაფინანსების წყაროს წარმოადგენს სახელმწიფო ბიუჯეტი, რომელშიც წინასწარ განისაზღვრება დაზღვევის ზედამხედველობის ორგანოს მომავალი ხარჯები და გამოიყოფა შესაბამისი თანხები;

2. დაფინანსების წყაროს წარმოადგენს მხოლოდ სადაზღვევო ორგანიზაციების მიერ განხორციელებული შენატანები;

3. დაფინანსება ხორციელდება როგორც სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, ასევე სადაზღვევო ორგანიზაციებიდან.

დაზღვევის ზედამხედველობის სამსახურის ძირითადი ფუნქციებია:

- **ნორმატიული და მეთოდოლოგიური დოკუმენტაციის შექმნა;**

ბიორბი ხანთაძე –
სტუ-ს ასოც. პროფ.

არჩილ სერცვაძე –
სასწავლო უნივერსიტეტ
„გეომედის“ პროფესორი

- სადაზღვევო ორგანიზაციის ლიცენზირება;

- სადაზღვევო ორგანიზაციის საქმიანობაზე ზედამხედველობა.

აღნიშნული საქმიანობით ზედამხედველობის სამსახური აღწევს მის ძირითად მიზანს – მომხმარებლების ინტერესების დაცვას.

1) ნორმატიული დოკუმენტაცია განსაზღვრავს იმ წესებსა და ნორმებს, რომლიც უნდა დაიცვას სადაზღვევო კომპანიამ თავისი საქმიანობის განხორციელებისას. ასეთი დოკუმენტებით ძირითადად რეგულირდება შემდეგი მნიშვნელოვანი საკითხები:

- სადაზღვევო ორგანიზაციის გადახდისუნარიანობის მართვა;

- სადაზღვევო ორგანიზაციის ადეკვატური კაპიტალის ოდენობის დადგენა;

- სადაზღვევო (ტექნიკური) რეზერვების გაანგარიშების წესი;

- შექმნილი რეზერვების ინვესტირება;

- ზედამხედველობის სამსახურის მიმართ ანგარიშგების წარდგენის წესები, ფორმები, ვადები;

- სხვადასხვა სახის ინფორმაციის შესაბამისი ორგანოებისათვის მიწოდების წესი და სხვა.

ზედამხედველობის სამსახურები ასეთი სახის ნორმატივების მიღებისას თუ მასში ცვლილებების შეტანისას მხედველობაში იღებს ბაზრის მონაწილეების მოსაზრებებს.

2) სადაზღვევო საქმიანობა ხორციელდება შესაბამისი **ლიცენზიის** საფუძველზე, რომელსაც გასცემს ზედამხედველობის სამსახური (ზოგიერთი ქვეყნის იურისდიქციაში სხვა ორ-

განოა პასუხისმგებელი ლიცენზიის გაცემაზე). ლიცენზიის განაცხადში მითითებული უნდა იყოს დაზღვევის ის სახეობები, რომლებიც უნდა განახორციელოს კომპანიამ (არსებობს დაზღვევის სახეობების საერთაშორისოდ მიღებული კლასიფიკაცია). ლიცენზია უნდა გაიცეს შეუზღუდავი დროით, იქიდან გამომდინარე, რომ დაზღვევა გრძელვადიანი საქმიანობაა.

ლიცენზიის გაცემისათვის დაწესებულია გარკვეული მოთხოვნები, რომელიც უნდა დააკმაყოფილოს ორგანიზაციამ ლიცენზიის მისაღებად. ეს ძირითადი მოთხოვნებია:

- **საკმარისი თავისუფალი კაპიტალის** (მინიმალური ოდენობა) არსებობა, რომელსაც ადგენს ზედამხედველის სამსახური. მინიმალური კაპიტალის ოდენობა საჭიროა საწყის ეტაპზე ან შემდგომ წინასწარ განუსაზღვრელი რისკის დასაფარად. საბუთი იმისა, რომ მინიმალური კაპიტალი ნამდვილად არსებობს უნდა მიეწოდოს ზედამხედველს.

- **სამუშაო გეგმა (ბიზნეს-გეგმა).** ორგანიზაციამ უნდა წარუდგინოს ზედამხედველობის სამსახურს სამუშაო გეგმა, რომელშიც აღწერილი იქნება კომპანიის საქმიანობა სულ მცირე სამი წლის განმავლობაში. აღნიშნულში ნათლად უნდა იყოს დასაბუთებული ის, თუ როგორ შეინარჩუნოს კომპანიამ ფინანსური სიმყარე და პირველი წლების განმავლობაში განახორციელოს დაკისრებული ვალდებულებები, სამუშაო გეგმა უნდა შეიცავდეს შემდეგი სახის ინფორმაციას:

- ვალდებულების მოცულობა, რომლის აღებასაც აპირებს სადაზღვევო კომპანია;

- კომპანიამ უნდა განსაზღვროს როგორ და რანაირად მოახდინოს კონტრაქტების გადაზღვევა. უნდა წარმოადგინოს გადაზღვევის პროგრამა;

- კომპანიამ უნდა აღწეროს ის სტრუქტურა, რომლითაც მოხდება ხელშეკრულებების დადება (მაგალითად, ბროკერები, აგენტები, სადისტრიბუციო ორგანო, განყოფილება)

- კომპანიამ უნდა წარმოადგინოს სამი წლის განმავლობაში მოგებისა და ზარალის შესახებ ანგარიში. განხილული იყოს ხელშეკრულებების ოდენობის, პრემიების, საკომისიოების, ადმინისტრაციული ხარჯების, სადაზღვევო ხარჯების, საინვესტიციო შემოსავლების, გადასახადების, ზარალების ანაზრაურების მოცულობა.

- **დირექტორთა და/ან უფროსი მმართველ პირთა შესაბამისობა.** სადაზღვევო კომპანიის მმართველი პირები უნდა შეეფერებოდნენ დაკავებულ თანამდებობებს, რისთვისაც დადგენილია შემდეგი კრიტერიუმები:

- დირექტორები და/ან უფროსი მმართველი პირები პროფესიულად კვალიფიციურნი უნდა იყვნენ: უნდა გააჩნდეთ პროფესიული კვალიფიკაცია დაზღვევის თეორიული და პრაქტიკული ცოდნა, მმართველობითი გამოცდილება.

- დირექტორები და/ან მმართველი პირები უნდა იყვნენ სანდონი და გააჩნდეთ კარგი რეპუტაცია. (არ უნდა ჰქონდეს ადგილი შემდეგ ფაქტებს: ნასამართლეობა ფინანსური დანაშაულისთვის, მონაწილეა საეჭვო გარიგებებში, მისი არაპატიოსნობით გამოწვეულია ბანკროტობა, გადასახადებისაგან თავის არიდება და ა.შ.).

- **მფლობელთა შესაბამისობა (წილისმფლობელთა საქმიანობაზე კონტროლი).** ზედამხედველმა უნდა იცოდეს ფიზიკური ან იურიდიული პირების ვინაობა, რომლებიც უშუალოდ ან არაპირდაპირ ფლობენ წილს სადაზღვევო კომპანიაში და შესაბამისად ერევიან სადაზღვევო კომპანიის საქმიანობებში. ზედამხედველი უნდა დარწმუნდეს, რომ ისინი აკმაყოფილებენ მოთხოვნებს და უზრუნველყოფენ სადაზღვევო კომპანიის ჯანსაღ და გონივრულ მართვას. კრიტერიუმში, რომელიც ეხება დირექტორთა/მმართველ პირთა შესაბამისობას, იგივე უნდა იყოს წილის მფლობელი ფიზიკური პირებისათვისაც. რაც შეეხება იურიდიულ პირებს, ზედამხედველს უნდა ჰქონდეთ უფლება მოითხოვოს აუდიტის ანგარიში ან რეესტრის ჩანაწერების წარმოდგენა.

- **აქტუარები.** პროფესიული და პიროვნული კრიტერიუმები წესდება აგრეთვე აქტუარების მიმართ.

- **პროდუქტზე კონტროლი.** ზედამხედველი უნდა იყოს უფლებამოსილი მოითხოვოს ზუსტი ინფორმაცია იმ პროდუქტზე, რომელიც წარმოდგენილია ბაზარზე. ინფორმაცია, მაგალითად, უნდა შეიცავდეს იმ პროდუქტის აღწერას, რომლის გატანასაც ბაზარზე აპირებს ახლად ლიცენზირებული სადაზღვევო კომპანია. ეს აუცილებელია იმისათვის, რომ შეფასდეს რისკის ფაქტორი. ზედამხედველი უნდა იყოს უფლებამოსილი მოითხოვოს ზუსტი ინფორმაცია იმ ტექნიკური ბაზის შესახებ, რომლითაც ხდება პრემიებისა და ტექნიკური რეზერვების გამოთვლა, გაანგარიშება.

- რაც შეეხება **უცხოურ მზღვევებს**, მათ მიერ სადაზღვევო საქმიანობის განხორციელებაზე ლიცენზიას გასცემს მასპინძელი ზედამხედველი, რომელსაც უცხო ქვეყნის ზედამხედველობის სამსახური აწვდის შესაბამის ინფორმაციას.

- ზედამხედველობის სამსახურმა ლიცენ-

ზიის გაცემისას უნდა შეაფასოს ლიცენზიისთვის წარმოდგენილი დოკუმენტების კანონით დადგენილ ნორმებთან შესაბამისობა, რამდენად არიან ორგანიზაციის მფლობელები, დირექტორები და/ან უფროსი პირები შესაფერისნი საქმიანობისათვის, რამდენად გონივრულად არის შედგენილი მათი სამუშაო გეგმა. სალიცენზიო მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობის შემთხვევაში ზედამხედველობის სამსახური უარს ამბობს ლიცენზიის გაცემაზე. ზედამხედველმა რაც შეიძლება სწრაფად და დროულად უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება ლიცენზიის გაცემაზე.

ზედამხედველობის სამსახური უფლებამოსილია გააუქმოს ლიცენზია. გაუქმების იურიდიული შედეგია, ის, რომ სადაზღვევო კომპანიას აღარ აქვს უფლება გააფორმოს ახალი კონტრაქტი. ლიცენზიის გაუქმება შესაძლებელია ქვემოთ მოცემულ შემთხვევების არსებობისას:

ა) კომპანია აღარ ასრულებს სალიცენზიო მოთხოვნებს;

ბ) კომპანია სერიოზულად არღვევს მოქმედ კანონს.

(ეს შემთხვევები ეხება მაგალითად იმ სიტუაციებს, როცა კომპანიას აღარ შესწევს უნარი დააკმაყოფილოს ადეკვატური კაპიტალის სტანდარტები, ისინი ასევე ეხება იმ შემთხვევებს, როცა სადაზღვევო კომპანია მუდმივად არღვევს ბრძანებებს ზედამხედველისაგან, რომელსაც გააჩნია იურიდიული ძალა, ან თუ იგი მუდმივად არღვევს კანონით გათვალისწინებულ დებულებებს ან მომხმარებელთა დაცვის შესახებ კანონის დებულებებს. ლიცენზია შეჩერდება თუ აღმოჩნდება, რომ კომპანია არ იძლევა ზუსტ ინფორმაციას)

გ) კომპანია უარს ამბობს ლიცენზიაზე;

დ) კომპანია გარკვეული დროის განმავლობაში არ იყენებს ლიცენზიას მაგ. 12 თვის განმავლობაში

ლიცენზიის გაუქმება ზედამხედველობის სამსახურის მხრიდან არის სანქციის უკიდურესი ფორმა, რომელსაც ის მიმართავს სხვა ყველა ღონისძიების გატარების შემდეგ.

3) დაზღვევის ზედამხედველობის სამსახურის მესამე და ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ფუნქცია არის სადაზღვევო საქმიანობის **ზედამხედველობა (კონტროლი)**, რაც გულისხმობს მზღვეველის მიერ კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულებაზე კონტროლს. აღნიშნული ხორციელდება ორი გზით (შემდეგ თავში თიღოუელი დაწვრილებით იქნება განხილული): მზღვეველისაგან გამოითხოვ

ოვს ანგარიშგებას (ანგარიშგების წარდგენის წესი, მისი მასშტაბები, ვადები, პერიოდულობა დადგენილია) და ადგილზე ამოწმებს მის მიერ განხორციელებულ საქმიანობას.

ზედამხედველი ამოწმებს, თუ თავისი საქმიანობის განხორციელებისას მზღვეველი რამდენად ასრულებს და იცავს სალიცენზიო პირობებს. ეს ეხება კაპიტალის ადეკვატურობას, მმართველ პირთა შესაბამისობას, ადეკვატურ გადაზღვევას და ა.შ. ზედამხედველს ყოველთვის უნდა შეეძლოს საჭირო ინფორმაციის მოძიება და მიღება.

კონტროლის მიზანია მზღვეველთა საქმიანობის პროცესში არსებული ხარვეზების დროული გამოვლენისა და აღმოფხვრის ღონისძიებათა დაგეგმვა, ასევე დაშვებული შეცდომების დაუყოვნებლივ გამოსწორება და დაზარალებულთა უფლებების დაცვა მომქმედი კანონმდებლობის ფარგლებში. სადაზღვევო კომპანიების მიერ აღებული ვალდებულებების შესრულებაზე ზედამხედველობის პროცესში განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა სადაზღვევო ორგანიზაციის მიერ პრემიების ბაზაზე სადაზღვევო რეზერვების ფორმირების პროცესსა და გადახდის უნარიანობის მართვის დაცვას.

დაზღვევის ზედამხედველობის სამსახურის მიერ სადაზღვევო კომპანიების საქმიანობაზე კონტროლი ხორციელდება ორი გზით: **გარე (off-site) და შიდა (on-site) ინსპექტირებით.**

გარე ინსპექტირება ხორციელდება ზედამხედველობის სამსახურის მიერ სადაზღვევო კომპანიიდან საჭირო ინფორმაციის მიღებით, რომელიც ხელს უწყობს ეფექტურად განხორციელოს გარე მონიტორინგი, შესაძლებელი გახდეს არსებული პრობლემების წარმოჩენა და შესაბამისი ღონისძიებების გატარება.

ზედამხედველობის სამსახური განსაზღვრავს თუ როგორი სახის ინფორმაცია მოითხოვოს მზღვეველისაგან, რა ფორმით და რა სიხშირით.

ზედამხედველობის მიერ მოთხოვნილ და მზღვეველისაგან წარმოდგენილ ანგარიშგებაში მოცემულია შემდეგი ძირითადი ფინანსური, სტატისტიკური და სხვა სახის ინფორმაცია:

- განხორციელებული ოპერაციების შესახებ (მოზიდული პრემიების და სადაზღვევო ანაზღაურების მოცულობა);

- სადაზღვევო ორგანიზაციის საწესდებო (საგარანტიო) კაპიტალის შესახებ;

- სადაზღვევო ორგანიზაციის საკუთარი კაპიტალის შესახებ;

- მოქმედი ხელშეკრულებების რაოდენობის შესახებ;

- სადაზღვევო რეზერვების შექმნისა და

ინვესტირების შესახებ;

- გადაზღვევის ოპერაციების განხორციელების შესახებ;
- საქმის წარმოებისათვის გაწეული ხარჯების შესახებ;
- კუთვნილი აქტივების შესახებ;
- გადახდისუნარიანობის მარჟის დაცვის შესახებ და სხვა.

ამ ინფორმაციაზე დაყრდნობით მუდმივად ხდება მზღვეველების საქმიანობისა და მათი ფინანსური მდგომარეობის მონიტორინგი.

საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, სადაზღვევო კომპანიები ზედამხედველობის სამსახურს ყოველკვარტალურად და ყოველწლიურად წარუდგენენ ინფორმაციას გაწეული საქმიანობის შესახებ დადგენილი ფორმების მიხედვით.

ზედამხედველობის სამსახურის მიერ განხორციელებული შიდა ინსპექტირება ზედამხედველობითი პროცესის მნიშვნელოვანია ნაწილია, რომელიც გარე ინსპექტირებასთან ახლო კავშირშია. შიდა ინსპექტირება შესაძლებლობას აძლევს ზედამხედველს მოიძიოს საჭირო მონაცემები და ინფორმაცია მზღვეველის მდგომარეობისა და გადახდისუნარიანობის შესაფასებლად და გასაანალიზებლად, გამომარკვიოს პრობლემები, რომლებზეც კომპანია იგნორირებას ახდენს და/ან ფარავს. იგი საშუალებას იძლევა:

- შეფასდეს აქტივი და პასივი, ტარიფების ადეკვატურობა, ანალიზი გაუკეთდეს ბალანსს;
- შეფასდეს სადაზღვევო საქმიანობის ტექნიკური მხარე (მაგ. აქტუარული მეთოდები, გაყიდვების პოლიტიკა, გადაზღვევის პოლიტიკა);
- შეფასდეს საინვესტიციო პოლიტიკა;
- შეფასდეს მომხმარებელთან ურთიერთობები და განისაზღვროს უკანონო და შეუსაბამო საქმიანობები, რომლებიც ხორციელდება დამზღვევთა და საზოგადოების ინტერესების ხარჯზე;

- შეფასდეს შიდა კონტროლის სისტემები და შეიქმნას აზრი ერთიან მართვაზე.

შიდა ინსპექტირება შესაძლებელია განხორციელდეს მთლიანი, სრული მასშტაბით ან ყურადღება გადატანილი იყოს მხოლოდ კონკრეტულ საკითხზე.

ადგილზე ინსპექტირებისთვის უზრუნველყოფილ უნდა იყოს ზედამხედველის უფლება მოიძიოს ნებისმიერი სახის ინფორმაცია. სადაზღვევო კანონმდებლობაში საუბარი უნდა იყოს ზედამხედველობის სამსახურის ფართო უფლებაზე გამოიკვლიოს და შეისწავლოს

სადაზღვევო და გადაზღვევის კომპანიების საქმიანობა.

ადგილზე ინსპექტირება აძლევს ზედამხედველებს შესაძლებლობას პირადად დაამყაროს ურთიერთობა მმართველებთან, რაც მეტად მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ შეფასდეს რამდენად შესაფერისნი არიან ისინი დაკავებული თანამდებობებისთვის.

სანქცია არის ადმინისტრაციული სახდელის ფორმა, რომელსაც დაზღვევის ზედამხედველობის სამსახური იყენებს სადაზღვევო კომპანიის მიმართ კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევებში, როგორც ზემოქმედების მექანიზმს.

ზედამხედველობის სამსახურმა დროულად უნდა უზრუნველყოს ზომების მიღება იმ პრობლემებთან დაკავშირებით, რომლებიც თავს იჩენს ლიცენზირებული მზღვეველების საქმიანობის შემთხვევაში, უნდა შეიმუშავოს სამოქმედო გეგმა, რომლითაც იგი იხელმძღვანელებს შესაბამისი სანქციების გამოყენებისა და დაწესების დროს.

ზედამხედველობის სამსახური სადაზღვევო კომპანიის შემოწმებისას გამოვლენილი დარღვევების შემთხვევაში ატარებს პრევენციულ ღონისძიებებს, აკისრებს მზღვეველს შესაბამის სანქციებს. სანქციების დაკისრება ხდება მზღვეველის მიერ სადაზღვევო კანონმდებლობის დარღვევისას და იგი გულისხმობს ძირითადად **მითითების მიცემას, ფულად ჯარიმას, ლიცენზიის დროებით შეჩერებას**, ხოლო შეჩერების პერიოდში დარღვევის აღმოუფხვრელობის შემთხვევაში **ლიცენზიის გაუქმებას**. სანქციებს ზედამხედველობის სამსახური აწესებს შემდეგ შემთხვევებში:

1. სადაზღვევო რეზერვებისა და ფონდების შექმნის შესახებ დადგენილი წესის დარღვევისას;
2. სადაზღვევო რეზერვებისა და ფონდების განთავსებისა და ინვესტირების შესახებ დადგენილი წესის დარღვევისას;
3. გადახდისუნარიანობის მარჟის დარღვევისას;
4. წარსადგენი ანგარიშგების წესის დარღვევა;
5. მზღვეველისათვის მოთხოვნილი ინფორმაციის არ წარმოდგენის, დაგვიანებით წარმოდგენის ან/და არასათანადო ინფორმაციის წარმოდგენისას;
6. ლიცენზიის მისაღებად მიწოდებულ დოკუმენტებში ცვლილებების შეტანის შესახებ ინფორმაციის კანონით დადგენილ დროში არ წარმოდგენისას;
7. სადაზღვევო საქმიანობასთან დაკავშირე-

ბული დოკუმენტაციის (მათ შორის სადაზღვევო მოწმობის (პოლისის)) სათანადო აღრიცხვის, შენახვის, განთავსების, რეალიზაციის წესის დარღვევისას;

8. კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნების დარღვევისას.

სანქცია შესაძლებელია დაწესებულ იქნას როგორც მზღვეველის მიმართ, ასევე ინდივიდუალურად მმართველი პირის, ფინანსური მენეჯერის ან აქტუარის მიმართაც. მაგალითად, აქტუარის მიერ დადგენილი ინფორმაციის არ წარმოდგენისას;

გარდა ზემოაღნიშნულისა ზედამხედველობის სამსახურს შეუძლია გამოიყენოს სხვა სახის სანქციები, როგორიცაა მაგალითად:

- საკმთანობის შეზღუდვა (ხელშეკრულების დადების შეზღუდვა);

- ახალი საკმთანობის წამოწყების აკრძალვა;

- მიუთითოს მზღვეველს, რომ შეაჩეროს ის საკმთანობა, რომელიც არ არის უსაფრთხო;

- აქტივთა გადაცემის შეჩერება;

- მმართველ პირთა გათავისუფლება და სხვა;

- კაპიტალის გაზრდის მოთხოვნა;

- აქციონერისათვის დივიდენდის გადახდის შეჩერება;

- სხვა საკმთანობის გატარება, რამაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას მზღვეველის ფინანსურ მდგომარეობას.

ბამოყენებული ლიტერატურა:

1. Monkiewicz J., Malecki M., - Macropudential Supervision in Insurance: Theoretical and Practical Aspects, 2014.
2. Peter Koch, Hubert Holthausen, Werner Cristofolini, Matthias Gebhardt. //insurance business\ chapter II. 2000.
3. Щербаков В.А.-Страхование: учебное пособие; М.: КНОРУС, 2007.
4. www.insurance.gov.ge

CONTEMPORARY CHALLENGES OF STATE SUPERVISION FOR INSURANCE ACTIVITIES

GIORGI KHANTADZE – assoc. prof. of GTU
ARCHIL TSERTSVADZE – prof. of study university “GEOMED”

Issues on insurance activity about the state supervision system are differently treated in different countries. The difference between these systems provides a variety of functions. There are systems in which insurance companies supervision is carried out only by supervision service and the government will develop the rules governing their activities. It is also possible this function to be determined by the state authority only by means of publicity of information related to the activities of insurance companies. There are also systems in which supervision service functions are larger and besides the abovementioned they ensure the protection of consumer interests in case of insurance company's bankruptcy.